

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

z dnia stycznia 2019 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Jezioro Ratno”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody "Jezioro Ratno", zwanego dalej: „rezerwatem”.

§ 2.1. Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie kompleksu wodno-torfowiskowego naturalnego zbiornika eutroficznego oraz torfowisk niskich, w szczególności soligenicznych, źródeł oraz leśnych i nieleśnych ekosystemów lądowych i wodnych z charakterystycznymi dla tych ekosystemów biocenozami.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1 są:

- 1) występowanie w dużym skupieniu rzadkich i ginących gatunków roślin i zwierząt, a także siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej,
- 2) konieczność zapewnienia trwałości funkcjonowania naturalnych procesów przyrodniczych zachodzących na obszarze rezerwatu,
- 3) położenie rezerwatu w otoczeniu znacząco przekształconym na skutek wieloletniego użytkowania gospodarczego z zakresu gospodarki leśnej,
- 4) ochrona istniejących zasobów torfu na obszarze rezerwatu,
- 5) promowanie w społeczeństwie wiedzy w zakresie walorów przyrodniczych rezerwatu oraz jego znaczenia dla ochrony różnorodności biologicznej, a także wpływu przedmiotowego obiektu na poprawę jakości zdrowia i życia lokalnego społeczeństwa.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą.

§ 4. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków, określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 5.1. Działania ochronne na obszarze ochrony ścisłej z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań, określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Lokalizację siedlisk i gatunków objętych monitoringiem, na obszarze ochrony ścisłej, określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 6. Wskazanie obszarów i miejsc udostępnionych dla celów turystycznych i edukacyjnych w rezerwacie, określono odrębnym aktem prawa wewnętrznego¹⁾.

§ 7. Wskazanie obszarów udostępnionych dla celu połowu ryb w rezerwacie, określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾Zarządzenie Nr 20/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 października 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu kajakowego w rezerwacie przyrody "Jezioro Ratno".

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia .. stycznia 2019 r.

**IDENTYFIKACJA ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB
OGRANICZANIA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH
I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW**

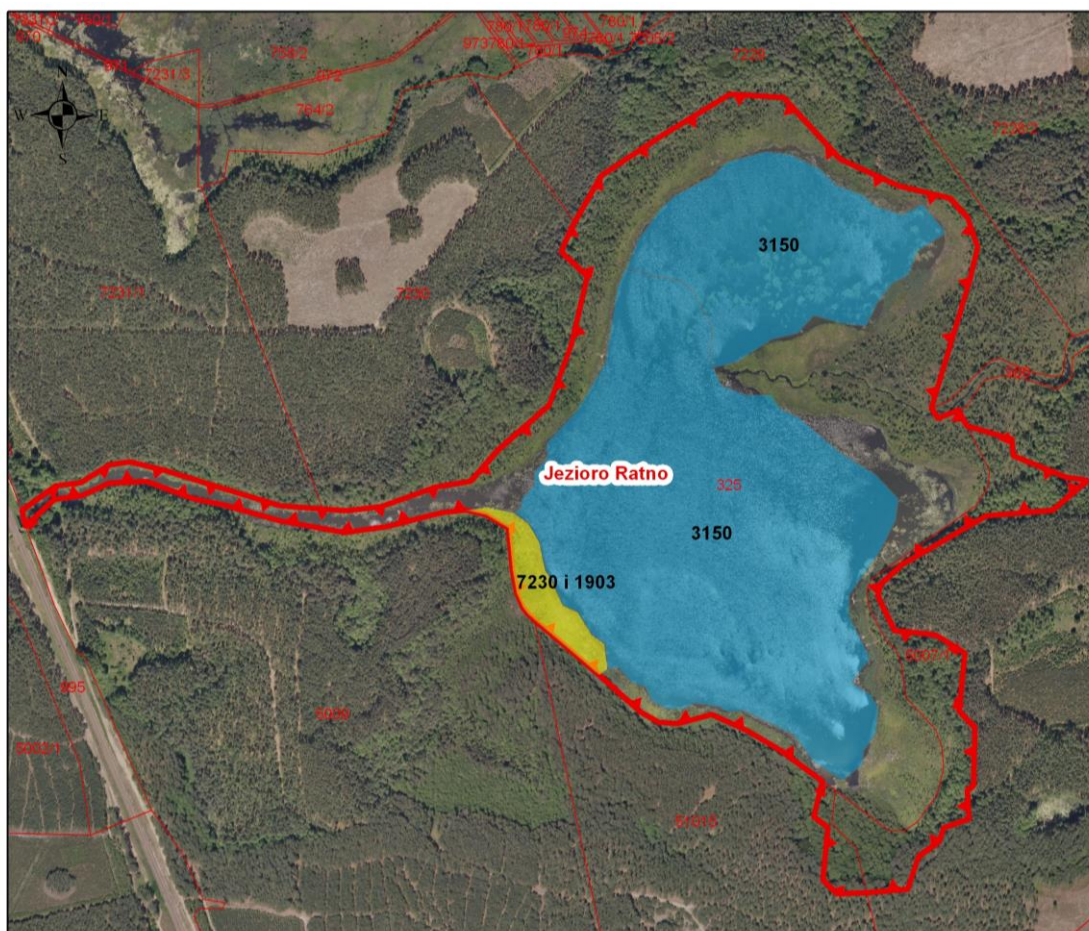
Zagrożenia			Sposoby eliminacji lub ograniczenia
Zewnętrzne	Potencjalne	Zmiany chemiczne wód Jeziora Ratno, w tym w szczególności intensyfikacja procesu eutrofizacji, skutkująca niekorzystnymi zmianami w obrębie struktury i funkcji chronionych fitocenoz w wyniku dopływu ponadnormatywnie zanieczyszczonych wód rzeki Pliszki	Ryzyko wystąpienia zidentyfikowanych zagrożeń należy ograniczyć lub wykluczyć na etapie prowadzenia odpowiednich procedur ocen oddziaływania na środowisko planowanych do realizacji przedsięwzięć lub planów

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia .. stycznia 2019 r.

**DZIAŁANIA OCHRONNE NA OBSZARZE OCHRONY ŚCISŁEJ, Z PODANIEM
RODZAJU, ZAKRESU ORAZ LOKALIZACJI TYCH DZIAŁAŃ**

Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
Monitoring stanu ochrony siedlisk przyrodniczych: 3150 oraz 7230 oraz populacji gatunku: 1903 lipiennika Loesela <i>Liparis loeselii</i> wraz z jego siedliskiem	<p>Ocenę stanu ochrony należy wykonać zgodnie z założeniami metodycznymi obowiązującymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.</p> <p>Monitoring siedlisk 3150 i 7230 należy wykonać w terminie zgodnym z ustaleniami planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011.</p> <p>Monitoring lipiennika Loesela <i>Liparis loeselii</i> należy wykonać w 5, 10, 15 i 20 roku obowiązywania planu ochrony.</p>	Płaty siedlisk oraz stanowiska gatunków zlokalizowane zgodnie z mapą stanowiącą załącznik nr 3

LOKALIZACJA SIEDLISK I GATUNKÓW OBJĘTYCH MONITORINGIEM NA OBSZARZE OCHRONY ŚCISLEJ

Legenda:

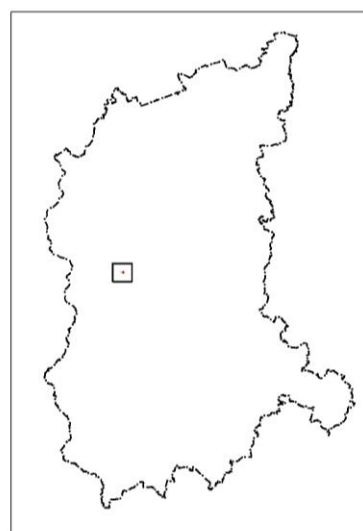
Lokalizacja siedlisk i gatunków objętych monitoringiem

- 3150
- 7230 i 1903
- 325 Działka ewidencyjna
- Rezerwat Przyrody

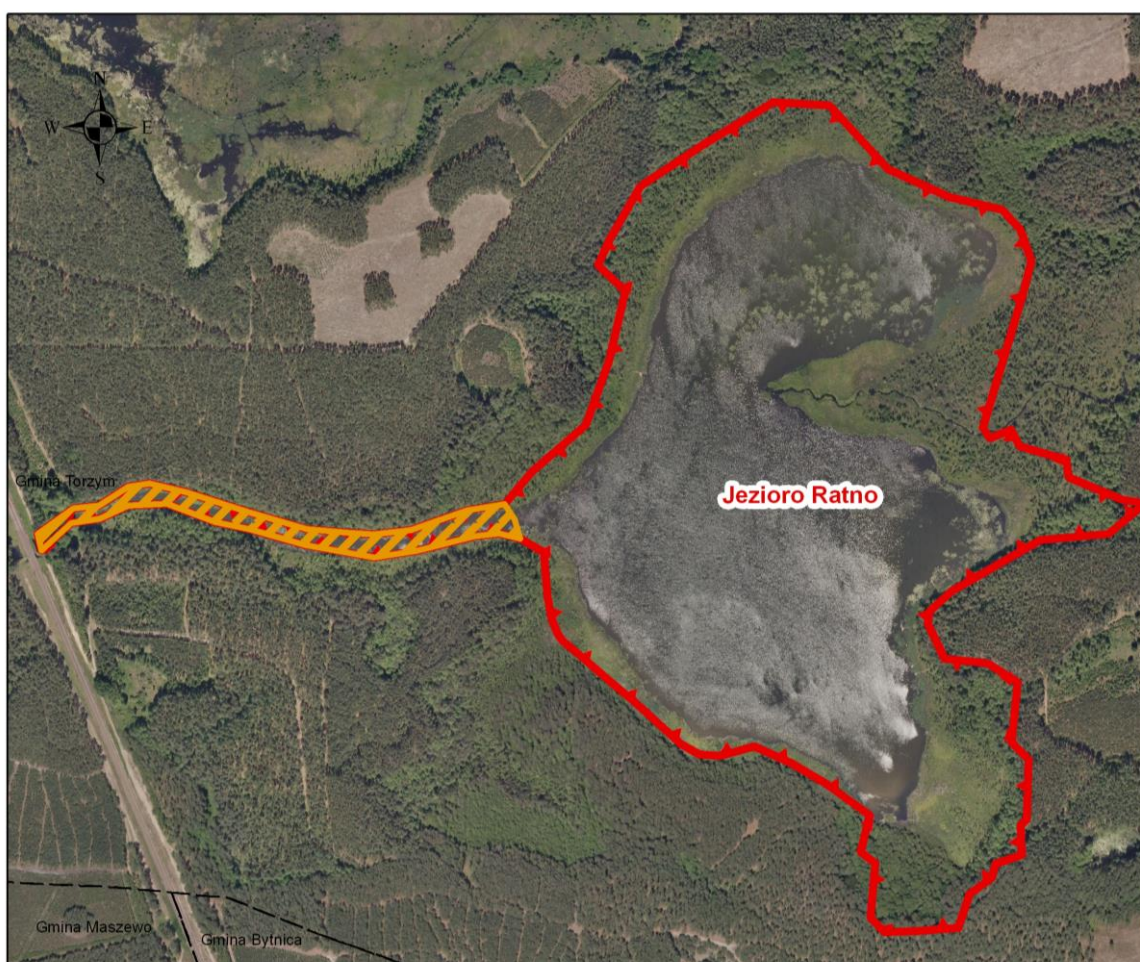
1:7 000

Ortofotomapa: Główny Urząd Geodezji i Kartografii,
usługa przeglądania (05.09.2016)

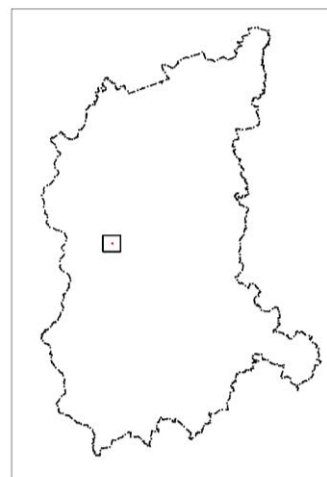
OBSZAR UDOSTĘPNIONY DLA POŁOWU RYB W REZERWACIE

Legenda

- Obszar udostępniony dla połowu ryb
- Granica rezerwatu przyrody

1:7 000

UZASADNIENIE

Rezerwat Przyrody Jezioro Ratno został uznany na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 13 lutego 2017 r. w *sprawie uznania za rezerwat przyrody* (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2017 r. poz. 364).

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 ze zm.) - zwanej dalej „ustawą”, dla rezerwatu przyrody sporządza się i realizuje plan ochrony. Plan ten ustanawia na okres 20 lat, regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, w terminie 5 lat od dnia uznania obszaru za rezerwat przyrody (art. 18. ust. 1 i 2, art. 19 ust. 1 pkt 2, art. 19 ust. 6, art. 20 ust.1 ustawy). Plan ochrony zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy dla rezerwatu przyrody zawiera:

1. Cele ochrony przyrody oraz wskazanie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań ich realizacji;
2. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków;
3. Wskazanie obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej;
4. Określenie działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań;
5. Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępnienia;
6. Wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;
7. Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłączonej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych.

Tryb sporządzania projektu planu ochrony dla rezerwatu i zakres prac na potrzeby sporządzania tego projektu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w *sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody* (Dz. U. Nr 94, poz. 794) - zwane dalej „rozporządzeniem”.

Sporządzający projekt planu, zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Ponadto, organ sporządzający projekt planu ochrony, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, obowiązany jest do podania informacji o projektach planów ochrony tworzonych dla form ochrony przyrody, w publicznie dostępnych wykazach danych, o których mowa w art. 23 w/cyt. ustawy.

W myśl przepisu art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.), projekt planu ochrony, wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą, a także zgodnie z art. 97 ust. 3

ustawy *o ochronie przyrody*, zaopiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody, działającą przy właściwym miejscowo regionalnym dyrektorze ochrony środowiska.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, sporządził projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody Jezioro Ratno, uwzględniając przepis art. 20 ust. 1-3 ustawy *o ochronie przyrody* oraz treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia z dnia 12 maja 2005 r. *w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody*

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu ochrony Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, jako organ sprawujący nadzór nad rezerwatem, obowiązany był do dokonania szeregu czynności obejmujących m.in.:

- 1.) Ustalenie celu ochrony przyrody rezerwatu wraz z określeniem przyrodniczych i społecznych uwarunkowań jego realizacji, co dokonano w treści § 2 do niniejszego zarządzenia;
- 2.) Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków. Na podstawie dokonanych analiz w przeprowadzonym procesie planistycznym, zidentyfikowano jedynie zagrożenie zewnętrzne potencjalne polegające na niekorzystnych zmianach w obrębie struktury i funkcji chronionych fitocenoz oraz zbiornika Jeziora Ratno na skutek możliwego dopływu ponadnormatywnie zanieczyszczonych wód rzeki Pliszki.
- 3.) Ustalenie działań ochronnych wraz z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji przedmiotowych działań. Z uwagi na brak istniejących zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, nie określono działań ochrony czynnej w rezerwacie.
- 4.) Ustalenie monitoringu stanu ochrony siedlisk przyrodniczych 3150, 7230 oraz gatunku 1903 zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska, z częstotliwością co 5 lata obowiązywania planu. Realizacja przedmiotowego działania, oprócz dostarczania informacji o skuteczności wdrażanej ochrony (i możliwości jej bieżącej weryfikacji), umożliwi regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska w dalszej perspektywie czasowej, także na realizację dyspozycji określonej brzmieniem przepisu art. 31 ustawy *o ochronie przyrody*, oraz stanowić będzie merytoryczną podstawę dla wypełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 38 powyższej ustawy przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska względem Komisji Europejskiej;
- 5.) Wskazanie obszarów i miejsc udostępnionych dla celów turystycznych i edukacyjnych oraz połowu ryb w rezerwacie, co określono treścią § 6 oraz § 7 do niniejszego zarządzenia. Z uwagi na brak uzasadnienia, Organ nie wskazał w planie ochrony rezerwatu miejsc w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza.
- 6.) Dokonanie szczegółowej analizy zapisów obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego, których ustalenia mogą potencjalnie stworzyć ryzyko negatywnego oddziaływania na cel ochrony przyrody w rezerwacie przyrody. Na podstawie przeprowadzonych czynności sprawdzających ustalono, że nie istnieją przesłanki stanowiące podstawę do formułowania wskazań do zmian w dokumentach planistycznych Gminy Torzym oraz województwa lubuskiego.

Rezerwat Przyrody Jezioro Ratno położony jest w całości w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011, dla którego Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim zarządzeniem z dnia 10 stycznia 2014 r. ustanowił plan zadań ochronnych, w związku z powyższym, plan ochrony rezerwatu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych, o którym mowa w art. 20 ust. 5 ustawy *o ochronie przyrody*. Zważywszy jednak na zapewnienie skuteczności zarządzania ww. formami ochrony przyrody przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, ustalenia z zakresu prowadzenia działań ochronnych i monitoringowych na obszarze rezerwatu, skorelowane zostały do zapisów określonych w planie zadań ochronnych przedmiotowego obszaru Natura 2000.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 19 ust. 1a ustawy *o ochronie przyrody* oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu projektu zmiany planu ochrony, poddając konsultacjom społecznym dokument w formie zarządzenia. Przedmiotowa czynność prawna, została dokonana w formie obwieszczenia z dnia znak:, które zawierało informacje określone zgodnie z przepisem art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, i zostało podane do publicznej wiadomości zgodnie z czynnościami ustalonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 w/cyt. ustawy.

W ramach powyższej procedury w okresie przewidzianym ustawowo, wpłynęły do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, ze strony opinii publicznej uwagi i wnioski dotyczące przedmiotowego projektu zarządzenia. W związku z powyższym, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 42 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, Organ zawarł poniżej szczegółowe uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w przedmiotowym postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały rozpatrzone uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie przedmiotowej procedury.....

Informacja o projekcie dokumentu została opublikowana w dniu 22 stycznia 2019 r. pod numerem: 75/2019 w publicznie dostępnym wykazie danych zawierających informację o środowisku „EKOPORTAL” prowadzonym na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wypełniając w ten sposób, dyspozycje określoną brzmieniem art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a w/cyt. ustawy.

Zgodnie z dyspozycją art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* projekt niniejszego zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody działającą przy Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim na posiedzeniu w dniu

Projekt niniejszego zarządzenia, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy *o ochronie przyrody*, zostałzaopiniowany przez Radę Gminy Torzym uchwałą nr z dnia

Wojewoda Lubuski pismem z dnia 2019 r. znak:, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.), uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim *w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Ratno”*, nie wnosząc uwag.